

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku

Ivanu Brajoviću

POSLANIČKI KLUB

81000 Podgorica

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

PRIMLJENO:	19. VII 20 17. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-60
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	Priloga

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

Datum, _____

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru pravde Zoranu Pažinu postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Koliko je do sada Ministarstvo pravde zaprimilo zahtjeva za naknadu štete zbog neosnovane osude, neosnovanog ili nezakonitog lišenja slobode i koliko sredstava je po tom osnovu, isplaćeno vansudskom nagodbom, nakon zaključenih sporazuma između Ministarstva pravde i podnosilaca zahtjeva, a koliko nakon sprovedenih parničnih postupaka pred nadležnim sudom?

OBRAZLOŽENJE

Pravo lica na naknadu štete od države u slučaju nezakonitog ili neosnovanog lišenja slobode ili neosnovane osude je ustavna kategorija.

Zakonik o krivičnom postupku bliže uređuje način ostvarivanja ovog prava. Njime je predviđeno da pravo na naknadu štete zbog neosnovane osude ima lice kome je „pravosnažno izrečena krivična sankcija ili koje je oglašeno krivim, a oslobođeno od kazne, a kasnije je povodom vanrednog pravnog lijeka novi postupak pravosnažno obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena“ (član 498 stav 1). Osim toga, članom 502 stav 1 definisano je da pravo na naknadu štete pripada i licu koje je:

„1) bilo u pritvoru ili koje je od strane policije ili državnog tužioca lišeno slobode ili mu je sloboda odlukom suda ograničena u vezi sa krivičnim djelom, a nije došlo do

pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen pravosnažnim rješenjem ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena;

2) izdržavalo kaznu zatvora, a povodom ponavljanja krivičnog postupka, odnosno zahtjeva za zaštitu zakonitosti, izrečena mu je kazna zatvora u trajanju kraćem od kazne koju je izdržalo ili je izrečena krivična sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode ili je oglašeno krivim, a oslobođeno od kazne;

3) usljed greške ili nezakonitog rada organa neosnovano lišeno slobode ili je zadržano duže u pritvoru ili u organu uprave nadležnom za izvršenje krivičnih sankcija ili ustanovi za izvršavanje mjere;

4) u pritvoru provelo duže vremena nego što traje kazna zatvora na koju je osuđeno.“

Zakonikom o krivičnom postupku je propisano da se naknada štete može ostvariti u dvije vrste postupka. Član 499 stav 2 tog zakonika predviđa da je oštećeni, prije podnošenja tužbe za naknadu štete, dužan da se zahtjevom obrati Ministarstvu pravde radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini naknade. Ako se na osnovu zahtjeva za naknadu štete ne postigne sporazum, ili Ministarstvo pravde ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećeni može kod nadležnog suda podnijeti tužbu za naknadu štete. U slučaju da je postignut sporazum samo za dio zahtjeva, oštećeni može podnijeti tužbu sudu i za preostali dio zahtjeva.

Odgovor tražim u pisanoj formi.

POSLANICA

Daliborka Pejović
Daliborka Pejović

VLADA CRNE GORE
Potpredsjednik Vlade za politički sistem,
unutrašnju i vanjsku politiku

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO: 25. VII	20 17. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ: 00-61-2/17-60/2	
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Broj 03 – 6510/2
Podgorica, 25.07.2017.godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Ivanu Brajoviću, predsjedniku

Poštovani predsjedniče,

poslanica DPS-a Daliborka Pejović postavila je poslaničko pitanje za Trinaestu – posebnu sjednicu Prvog redovnog (proljećnog) zasijedanja Skupštine Crne Gore, sazvanu za 24.07.2017. godine, koje glasi:

“Koliko je do sada Ministarstvo pravde zaprimilo zahtjeva za naknadu štete zbog neosnovane osude, neosnovanog ili nezakonitog lišenja slobode i koliko sredstava je po tom osnovu, isplaćeno vansudskom nagodbom, nakon zaključenih sporazuma između Ministarstva pravde i podnosilaca zahtjeva, a koliko nakon sprovedenih parničnih postupaka pred nadležnim sudom?”

O b r a z l o ž e n j e

Pravo lica na naknadu štete od države u slučaju nezakonitog ili neosnovanog lišenja slobode ili neosnovane osude je ustavna kategorija.

Zakonik o krivičnom postupku bliže uređuje način ostvarivanja ovog prava. Njime je predviđeno da pravo na naknadu štete zbog neosnovane osude ima lice kome je “pravosnažno izrečena krivična sankcija ili koje je oglašeno krivim, a oslobođeno od kazne, a kasnije je povodom vandrednog pravnog lijeka novi postupak pravosnažno obustavljen ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena” (član 498 stav 1). Osim toga, članom 502 stav 1 definisano je da pravo na naknadu štete pripada licu koje je:

“1) bilo u pritvoru ili koje je od strane policije ili državnog tužioca lišeno slobode ili mu je sloboda odlukom suda ograničena u vezi sa krivičnim djelom, a nije došlo do pokretanja krivičnog postupka ili je postupak obustavljen pravosnažnim rješenjem ili je pravosnažnom presudom oslobođeno od optužbe ili je optužba odbijena;

2) izdržavalo kaznu zatvora, a povodom ponavljanja krivičnog postupka, odnosno zahtjeva za zaštitu zakonitosti, izrečena mu je kazna zatvora u trajanju kraćem od kazne koju je izdržalo ili je izrečena krivična sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode ili je oglašeno krivim, a oslobođeno od kazne;

- 3) usljed greške ili nezakonitog rada organa neosnovano lišeno slobode ili je zadržano duže u pritvoru ili u organu uprave nadležnom za izvršenje krivičnih sankcija ili ustanovi za izvršavanje mjere;
- 4) u pritvoru provelo duže vremena nego što traje kazna zatvora na koje je osuđeno.”

Zakonikom o krivičnom postupku je propisano da se naknada štete može ostvariti u dvije vrste postupka. Član 499 stav 2 tog zakonika predviđa da je oštećeni, prije podnošenja tužbe za naknadu štete, dužan da se zahtjevom obrati Ministarstvu pravde radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini naknade. Ako se na osnovu zahtjeva za naknadu štete ne postigne sporazum, ili Ministarstvo pravde ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećeni može kod nadležnog suda podnijeti tužbu za naknadu štete. U slučaju da je postignut sporazum samo za dio zahtjeva, oštećeni može podnijeti tužbu sudu i za preostali dio zahtjeva.

Odgovor tražim u pisanoj formi.”

U skladu sa članom 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore, dajem

ODGOVOR NA POSLANIČKO PITANJE

U skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku Ministarstvo pravde nadležno je za tzv. prethodni postupak vansudske nagodbe sa podnosiocem zahtjeva za naknadu štete za neosnovano lišenje slobode, jer je članom 499 stav 2 Zakonika propisano da prije podnošenja sudu tužbe za naknadu štete oštećeni je dužan da se zahtjevom obrati Ministarstvu pravde radi postizanja sporazuma o postojanju štete i vrsti i visini naknade.

Ako se na osnovu zahtjeva za naknadu štete ne postigne sporazum ili Ministarstvo pravde ne donese odluku u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećeni može kod nadležnog suda podnijeti tužbu za naknadu štete. U slučaju da je postignut sporazum samo za dio zahtjeva, oštećeni može podnijeti tužbu sudu i za preostali dio zahtjeva.

Ministarstvo pravde je u 2017. godini imalo u radu 42 predmeta i zaključeno je 10 potpunih sporazuma o postojanju štete, vrsti i visini naknade zbog neosnovanog lišenja slobode. Na osnovu zaključenih sporazuma isplaćen je iznos od 29.510,00€.

U 2016. godini Ministarstvo je imalo u radu 124 predmeta po zahtjevima za naknadu štete zbog neosnovanog lišenja slobode i zaključeno je 12 potpunih sporazuma o postojanju štete, vrsti i visini naknade zbog neosnovanog lišenja slobode, na osnovu kojih je isplaćen iznos od 48.585,00€.

U 2015. godini bilo je u radu 230 zahtjeva za naknadu štete zbog neosnovanog lišenja slobode, u kojima je u 66 predmeta ponuđeno potpisivanje potpunih sporazuma i zaključeno je 11 potpunih sporazuma o postojanju štete, vrsti i visini naknade zbog neosnovanog lišenja slobode, na osnovu kojih je isplaćen iznos od 27.170,00€.

Kada su u pitanju ranije godine, po osnovu potpunih sporazuma o postojanju štete, vrsti i visini naknade zbog neosnovanog lišenja slobode Ministarstvo pravde isplatilo je: u 2010. godini 280.200,00 €; u 2011. godini 195.120,00€; u 2012. godini 149.185,00 €; u 2013. godini 54.670,00 € i u 2014. godini isplaćeno 14.850,00 €.

Kada su u pitanju sudski postupci, shodno izvještajima Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, u 2016. godini je zbog neosnovanog lišenja slobode u 26 pravosnažnih predmeta isplaćeno je 418.316,27€ po osnovu glavnog duga i 20.255,58€ po osnovu parničnih troškova i troškova izvršenja, dok je u 2015. godini u 86 predmeta isplaćeno 916.441,78€ po osnovu glavnog duga i 75219,21€ po osnovu parničnih troškova i troškova izvršenja.

Shodno navedenom, evidentno je smanjenje iznosa koji se iz budžeta izdvajaju po ovom osnovu i dolazi do zaključka da pravosudni organi sa većom odgovornošću određuju mjere kojima se ograničava pravo na slobodu i sigurnost, posebno kroz mjere zadržavanja odnosno, kasnije u postupku, mjere pritvora.

